

Nr 186

Av herr Jönsson i Ingemarsgården m. fl., *angående beskattningen av studerandes ferieinkomst.*

(Lika lydande med motion nr 155 i Första kammaren)

Det anses vara en bärande princip i svensk skattelagstiftning att skatt skall utgå efter bärkraft. Denna princip innebär bl. a. att en person, vars inkomst icke överstiger existensminimum, ej skall påföras skatt, åtminstone så länge den nedsatta skatteförmågan ej är självförvållad. Skatteförmågeprincipen har blivit avspeglad i ortsavdragen. Dessa utgår för närvarande med 2 250 kronor för ogift och 4 500 kronor för äkta makar. I vissa fall medgives särskilda avdrag med högst 3 000 kronor utöver ortsavdragen. Detta sker när anledningen till att inkomsten understigit existensminimum är nedsatt arbetsförmåga, långvarig oförvållad arbetslöshet, stor försörjningsbörd eller annan därmed jämförlig omständighet.

Särskilt avdrag vid beskattningen medgives emellertid inte för de extrainkomster som studerande under läsåret eller ferierna förvärvar i syfte att bidra till finansieringen av studierna och sörja för självförsörjning under sommarmånaderna. Om exempelvis en studerande under ett år förtjänar 3 500 kronor, får han skatta för ca 1 000 kronor, trots att inkomsten inte förslår till täckande av levnadskostnaderna under året. En sådan anordning måste anses obillig. Det förhållandet, att den låga inkomsten i dessa fall är föranledd av den skattskyldiges egna åtgärder, synes icke böra hindra att särskilt avdrag för nedsatt skatteförmåga även här medgives. I ett modernt utbildningssamhälle finns det ur skatteförmågesynpunkt knappast någon anledning att skilja mellan låg inkomst till följd av studier å ena sidan samt på grund av omständigheter av oförvållad natur, t. ex. arbetslöshet, som enligt nu gällande regler föranleder särskilt avdrag, å den andra. Skattefrihet för låga extrainkomster hos studerande skulle vidare stimulera till ökad praktiktjänstgöring och till minskat lånebehov för studerande. Båda dessa företeelser skulle komma såväl den enskilde som samhället till godo.

Förslag till skattefrihet för låga extrainkomster, som studerande kan förtjäna, har lagts fram av 1950 års skattelagssakkunniga och har tidigare i motioner aktualiserats i riksdagen. Dessa förslag går ut på en ändring av 50 § 2 mom. KL jämte ett tillägg i anvisningarna till denna paragraf. För-

slagen kommenteras i sakkunnigbetänkandet bl. a. med följande ord (SOU 1960: 6 s. 155).

Bestämmelserna om den ifrågasatta avdragsrätten bör utformas så att det i möjligaste mån kan tillses att avdragsrätten inte utnyttjas på ett icke avsett sätt. En tillfredsställande garanti mot missbruk torde erhållas, om avdragsrätten inte göres ovillkorlig utan alltid blir beroende på fri prövning. Å andra sidan förutsättes givetvis att avdrag skall beviljas, om den skattskyldige verkligen bedrivit studier för utbildning till förvärvsarbete av visst slag och inte särskilda omständigheter föranleder till att skatteförmågan inte är att anse som nedsatt. Detta kan vara fallet om den studerande har tillgångar, med vilka studierna kan finansieras. Hänsyn bör dock tas endast till den studerandes egna inkomster och tillgångar. Därvid bör inte endast skattepliktiga inkomster beaktas utan även icke skattepliktiga inkomster som kan disponeras för studierna, exempelvis stipendier, studieunderstöd från föräldrar, om sådana understöd blir avdragsgilla, o. d.

Skattelagssakkunnigas förslag om skattebefrielse för studerandes lägre extrainkomster tillstyrktes eller lämnades utan erinran av remissinstanserna. Det bör enligt vår mening snarast läggas till grund för ändrad skattelagstiftning.

Under hänvisning till vad ovan anförts hemställer vi,

att riksdagen måtte besluta sådan ändring i skattelagstiftningen att mindre inkomster, som studerande förvärvat, blir skattefria och således antaga följande

Förslag till

lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370).

Härigenom förordnas, att 50 § 2 mom. ävensom punkt 1 av anvisningarna till 50 § kommunalskattelagen den 28 september 1928 skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

50 §.

2 mom. För fysisk — — — kronor, bortfaller.

Finnes skattskyldigs — — — jämkning medgivits.

Om skattskyldigs — — — ovan sägs. Sådant avdrag må vidare i den ordning nyss sagts medgivas skattskyldig, vilkens inkomst understigit existensminimum till följd av att den skattskyldige vid läroanstalt bedrivit studier eller undergått utbildning av väsentlig betydelse för utövande av förvärvsverksamhet.

Skattskyldig, vars — — — stycket förmäles.

Vad härefter — — — beskattningsbar inkomst.

Anvisningar till 50 §

- 1. Den skattskyldiges — — — inkomsten åtnjutits.**
- Den myndighet — — — särskilda fallet.**
- Normalbeloppen för — — — förvärvskällan tjänst.**
- Vid bestämning — — — i inkomsten.**
- Fråga om — — — förmånens värde.**
- Har den — — — därtill föranleda.**
- Har den — — — skattemyndighetens beslut.**
- Har den — — — beskattningsbar inkomst.**
- Är inkomsten — — — av existensminimum.**
- Nedsatt arbetsförmåga — — — normal arbetsinkomst.**
- Skattskyldigs inkomst anses hava understigit existensminimum till följd av studier eller utbildning endast om**
  - den skattskyldige på grund av studierna eller utbildningen under beskattningsåret icke alls eller blott i begränsad omfattning kunnat ägna sig åt förvärvsarbete.**

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1964; dock att äldre bestämmelser fortfarande skola gälla i fråga om 1964 års taxering i fråga om eftertaxering för år 1962 eller tidigare år.

Stockholm den 23 januari 1963

Elias Jönsson

i Ingmarsgården

Sigvard Larsson

Cecilia Nettelbrändt

Mac P. Hamrin

i Kalmar

Nr 187

Av herr Larsson i Hedenäset, om upphävande av tiondebeskattningen av laxfiske i Torne älv.

Under naturahushållningens dagar erlades olika skatter och allmänna pålagor in natura. Så var även fallet med kyrkoskatten, som betaltes i form av prästerskapets tionde. I takt med övergången till modern penninghushållning övergav det allmänna i stort beskattningen in natura och övergick till